

ESTŲ ROMANAI

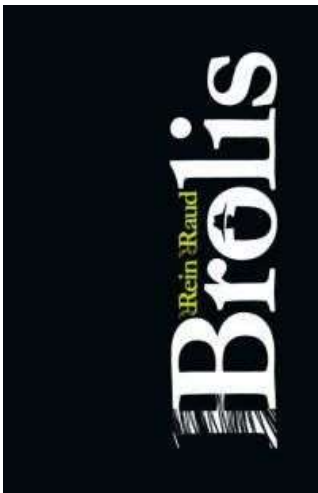
Reinas Raudas (g. 1961) – Estijos rašytojas ir vertėjas, visuomenės veikėjas, Talino ir Helsinkio universitetų profesorius, Estijos humanitarinių mokslų instituto vienas įkūrėjų ir profesorių. Moka ne tik daugelį Europos kalbų, tarp jų ir lietuvių, bet ir japonų, kinų kalbas. Ypač gilinasi į japonologiją ir kitų Azijos šalių kultūros ir filosofijos istoriją. Nors R. Raudas kuria prozą, poeziją, pjeses, iki šiol Lietuvoje jis buvo geriau pažįstamas kaip akademinis veikėjas.

Hektoras ir Bernardas. Rein Raud

„**Hektoras ir Bernardas**“ – esė romanai, kur sokratiški dialogai apie laisvę, meilę ir filosofiją susipina su istorija apie dviejų jautrių žmonių draugystę. Stengdamiesi vienas kitam padėti išeiti iš aklavietės, jie ir kiekvienas sau padeda peržengti savojo pasaulio ribas. Romanas 2005 m. buvo apdovanotas metine Estijos literatūros premija.

„Hektoras ir Bernardas - tai Platono Valstybė, parašyta estiškai XXI amžiui. Tik Raudo valstybėje filosofas jau nebėra karalius, o moterys čia lygiai svarbios kaip ir vyrai. Iki skausmo tikri ir aštrūs romano herojų pokalbiai apie teisingumą, kūrybos prigimtį, tikros meilės tarp vyro ir moters galimybę veda skaitytoją labirintu, kurio gale jis gali sutikti netikėtą personažą – save patį.“

Brolis. Rein Raud

Estų rašytojo **Reino Raudo** romanai „**Brolis**“ - nedidelės apimties kūrinys, paties autoriaus pristatomas kaip "spagečių vesternas", parašytas poetine proza. Rašytojas meistriškai žaidžia vesterno žanro konvencijomis - tai istorija, kuri galėtų vykti bet kur ir bet kuriuo istoriniu laiku.

Į mažą bevardį korumpuotų vyrų grupelės valdomą miestelį atvyksta nepažįstamasis. Jis vilki ilgą juodą apsiaustą, dėvi plačiakraštę skrybėlę ir tvirtina esąs seniai pradingęs brolis jaunos moters, kurios palikimu manipuliuoja miestelio advokatas... Ir viskas pradeda keistis.

Rekonstrukcija. Rein Raud

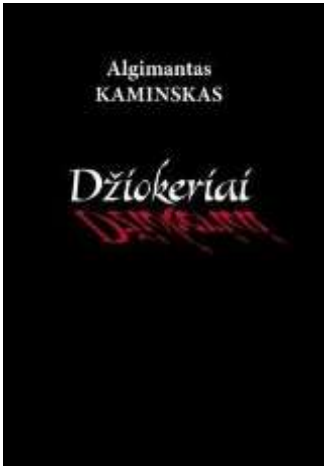
„**Rekonstrukcija**“ (Estijos 2012 metų knyga) - jau trečias **Reino Raudo** romanai, pasirodantis lietuvių kalba.

...O dabar, kai žinau tai, ką žinau, tegaliu pasakyti viena: mano manymu, nėra svarbu, ar tai, kuo tikime, yra tikra tiesa. Ar yra Dievas, ar klimatas atšils, ar du žmonės pajęs visą gyvenimą mylėti vienas kitą. Svarbu tai, kuo tas tikėjimas mus paverčia...Eną Padriką jau penkerius metus slegia mintis, kad privalo išsiaiškinti tikrąsias dukters mirties aplinkybes. Sužinojęs savo diagnozę supranta: daugiau to atidėti negali. Mėgindamas rekonstruoti įvykius, atvedusius į tragediją, jis lankosi įvairiose Estijos vietose ir net nuvyksta Prancūzijoje, susitinka su daugeliu skirtingų žmonių. Iš jų pasakojimų susidėliojusi istorija daug sudėtingesnė, nei Enas tikėjosi...„Ar įmanoma išsamiai rekonstruoti gyvenimą, tam tikrą svarbų jo epizodą? Reinas Raudas tą ne tik įrodo, bet ir

parodo, kaip rekonstrukcija virsta kiaurai perskrodžiančiais rentgeno spinduliais, apnuoginančiais ne tik priežastis, bet ir skausmo tylas. Šis romanai apie daug ką, o labiausiai - apie tikėjimą, pasitikėjimą, tėvų ir vaikų santykius, prasmės paieškas ir bandymus išverti visas gyvenimo velniavas.“

Jūratė Čerškutė, literatūrologė

LIETUVIŠKO GYVENIMO TRILERIAI

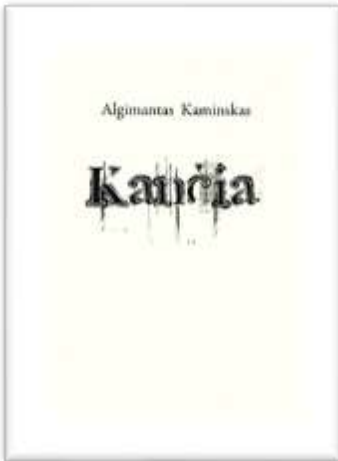

Džiokeriai. Algimantas Kaminskas

„Džiokeriai“ – iki drastiškumo tikroviškas rašytojo Algimanto Kaminsko pasakojimas apie lietuvių tautos kelią į laisvę, kuris buvo sudėtingesnis ir komplikuočiau, negu daugumai andai svajonėse ir planuose atrodė. Perėjimas iš pagverusio tarybinio socializmo į laukinį lietuviškąjį kapitalizmą pakeitė visų žmonių gyvenimą: vieni, lipdami per kitų galvas, praturtėjo, kiti nuskurdo ir degradavo.

Autoriaus vaizduojami praturtėjusieji – nei balti, nei juodi, nei teigiami, nei neigiami, tiesiog visų žmogiškų bruožų asmenybės, patekusios į permainingą verpetą. Kūrybiškumas ir išradingumas pasireiškia ne vien geruose darbuose. Ryškus autoriaus apgailėstumas dėl šalies valdžios, neturinčios dvasinio aristokratizmo, be kurio neįmanomas ir piliečių patriotizmas.

Vienas pagrindinių romano personažų – kuilyš Kaizeris, nulėmęs sėkmingą vieno pagrindinio herojaus gyvenimo kelią. Kas ieškos prototipų, jų suras apščiui.

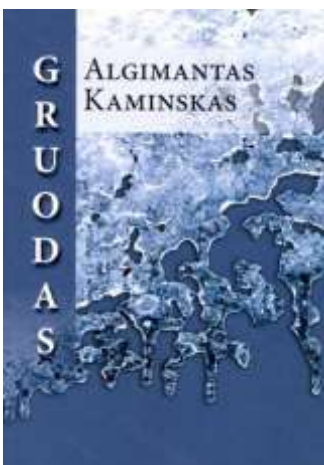

Kančia. Algimantas Kaminskas

Algimanto Kaminsko „Kančia“ – tai romanas, galintis paaiškinti, kodėl Lietuva pirmąja visame pasaulyje savižudybėmis ir masine emigracija.

Iš pirmo žvilgsnio tarsi ir demokratiškais, tačiau iš esmės apgaulingais būdais jau du dešimtmečius išrenkami bemaž tie patys valdžiažmogiai ciniškai daro viską, kad Lietuva išsivaikščiūtų, susinaikintų. Valstybės išsivadavimą nulėmusi ir Tautos dvasią palaikanti kūrybinė inteligentija XXI amžiuje neturi ko valgyti tikrąja šio žodžio prasme. Iš buko savanaudiškumo ir kultūrinio trumparegiškumo priimdami naujus įstatymus su fantastiško dydžio mokesčiais kūrybinei inteligentijai, valdantieji taip pat ne vien perkeltine prasme žudo rašytojus, vertėjus, aktorius, dailininkus ir kitus kūrėjus, kadangi jų darbovietės dėl emigracijos tirpdomos rinkos ir nepakeliamų mokesčių negali deramai atlyginti autoriams, priverstos visiškai mažinti veiklą, bankrutuoti.

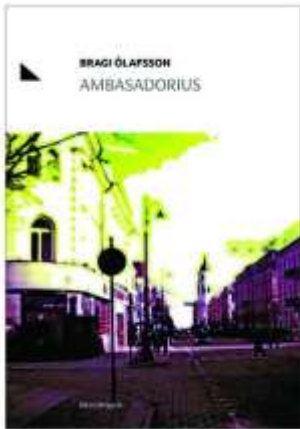
Pagrindinis romano herojus Mantas, būdamas gabesnis, doresnis, jautresnis, emigruoti su mylimąja brite nenori. Kad ir kaip jis stengtųsi, kiekvienas jo žingsnis šioje valdininkų pripampusioje ir itin blogai tvarkomoje valstybėje programuotas nesėkmei.

Gruodas. Algimantas Kaminskas

Romane "**Gruodas**" autorius žvelgia į Lietuvą paskutiniaisiais tarybiniais metais ir atkurto valstybingumo pradžioje. Didelis žmonių kūrybingumas reiškiasi darbuose, valdžios siekiuose, praturtėjimuose, kurie reikalauja ne vien suktybių, bet ir lavonų.

Kūniškoji meilė konkuruoja su dvasine, dažnai ją įveikdama.

Ambasadorius. Bragi Ólafsson

„**Ambasadorius**“ – žymaus islandų rašytojo Bragi Ólafssonso romanas, kurio veiksmas vyksta Lietuvoje per literatūrinį festivalį „Poetinis Druskininkų ruduo“ (PDR). Pagrindinis knygos herojus – penkiasdešimt metų perkopęs poetas Sturla Jónas Jónssonas. Jis – islandų poezijos grandas, kultūros veikėjas, deleguotas savo kūryba nustebinti „Poetinio Druskininkų rudens“ dalyvius ir svečius.

Jo kelionė kupina groteskiškų nutikimų, palydimų įžvalgių svarstymų apie kūrybą, senėjimą, šeimą, meilę. Šis margaspalvis romanas, kuriame persipina tiek islandų, tiek lietuvių kultūrinės aktualijos, yra vienas įdomiausių šiuolaikinių Islandijos literatūros kūrinių.

B. Ólafssonas (gim. 1962) yra iš Reikjaviko. Jis Islandijoje ir pasaulyje žinomas ne tik kaip rašytojas, poetas ir vertėjas, bet ir kaip muzikantas, grojęs su legendine grupe „The

Sugarcubes“, kurioje savo karjerą pradėjo avangardiškoji Björk.

Klubas TRAM 83. Fiston Mwanza Mujila

Į išgalvoto Afrikos miesto geležinkelio stotį iš viso pasaulio atvyksta žmonės, kuriuos masina vietiniai gamtos turtai. Naktiniame klube „Tram 83“ grojant siautulingai gyvai muzikai renkasi visi: kare jau dalyvavę mažamečiai, jaunos prostitutės, netekėjusios motinos, studentai ir turistai. Gangsterio Rekviemo draugas Liusjenas, nežinia iš kur atsibastęs, nuo savo praeities bėgantis rašytojas, nuolat skrebena į užrašų knygutę. Klube linksmis ir leidėjas iš Šveicarijos, su kuriuo Liusjenui bus lemta susipažinti... kaip ir su policijos komisaru, pamišusiu dėl klasikinės muzikos, – jos pagal griežtai sudarytą tvarkaraštį klausosi ir kaliniai. Bare dainuoja imponantiška, labai į Mariją Callas panaši gražuolė, vadinama geležinkelių deive...

Rekviemas turėjo kokių dviejų šimtų penkiasdešimties nuogų turistų nuotraukas. Jie visi buvo visiškai po jo padu. Pirkdavo jam gerti, kiekvieną mėnesį į sąskaitą pervedinėjo

pinigų, galima sakyti, jį gerbė. Nesibaigiančio šantažo priveiktas, vienas turistas padavė skundą dėl grasinimų ir šmeižto. Rytojaus dieną Rekviemas Miesto-Valstybės laikraščiuose išspausdino turisto Adomo kostiumu nuotraukas. O kad būtų kaip reikiant, pakurstė merginą apkaltinti turistą išprievartavimu. Vargšas teisme bandė bylinėtis dėl bendro sutarimo, deja, pastangos buvo tuščios. Šalyje, kur piliečiai nuo Nojaus, pranašo Ezekelio ir sesers Abigailės laikų neturi tapatybę patvirtinančių dokumentų, amžius – slidus dalykas.

Fistonas Mwanza Mujila (gim. 1981) – iš Kongo kilęs rašytojas. Gyvena Graco mieste Šveicarijoje, dėsto Afrikos literatūrą. Jis – viena ryškiausių kylančių Afrikos literatūros žvaigždžių. Vaikystėje svajojęs saksofonu groti džiazą, dabar F. M. Mujila sudėtingus improvizacijų viržus demonstruoja tekstuose.

Utopijos. Andrius Jakučiūnas

Į naują **Andriaus Jakučiūno** knygą „**Utopijos**“ yra sugulę utopijomis vadinami tekstai, kurių nemaža dalis skambėjo Lietuvos radijo eteriye (laidoje „Kultūros savaitė“), publikuota leidiniuose „Nemunas“, „Šiaurės Atėnai“; maždaug trečdalį knygos sudaro naujos, niekur neskelbtos ir nepublikuotos utopijos.

Tai tekstai, kuriuose politinė ir kultūrinė dabartis susipina su nežabota, beprotiška fantazija: autorius, naudodamasis beveik visais įmanomais išmonės elementais, drąsiai parodijuodamas braižo neįtikėtinus valstybės raidos scenarijus ir atskleidžia mūsų mentaliteto pokyčius, kuriuos akylai stebi kiekvienos utopijos pabaigoje (ne)atvykstantys ufonautai. Tačiau, nors ir labai įžūliai lengvabūdiška, ši knyga, pasisėmusi kai ką iš satyros ir tam tikra prasme didaktikos tradicijos, išlieka neįtikėtina nuosekli ir principinga, susitelkusi ties esminiais žmogaus ir valstybės

egzistencijos klausimais – ji (kaip ir utopijos terminą pagimdžiusi T. Moro „Utopija“) ne mažiau įžūliai ir rimtai stengiasi patirti ir suprasti, kas mes esame ir kur einame.

Meno pagrindai – knygų serija, suteikianti pirminį svarbiausių idėjų, asmenybių ir meno kūrinių, padėjusią mums pamatyti pasaulį kitaip, suvokimą.

MENININKĖS: Flavia Frigeri

MENININKĖS- glausta ir patraukli daugiau nei penkiasdešimties menininkių nuo XVII amžiaus iki mūsų dienų gyvenimo ir meno apžvalga

Moterys nuo senų laikų menininkų mėgstamos kaip kūrinių objektai, bet jų, kaip meno kūrėjų, įnašas ilgai nebuvo ir iki šiol dar nėra deramai pripažįstamas. Dabar jos nebeprivalo kurti anonimiškai ar slėptis po pseudonimais, bet dar visai neseniai – 1989 metais – menininkių grupės „Guerrilla Girls“ („Partizanės“) narės išėjo į Niujorko gatves reikalaujamos atsakymo į klausimą „Ar tik nuogos moterys gali patekti į Metropolitano muziejų?“

Autorė glaustai ir patraukliai apžvelgia daugiau nei penkiasdešimties menininkių nuo XVII amžiaus iki mūsų dienų gyvenimą ir meną, sukurtą įvairiausiomis technikomis. Tarp autorės herojų – Artemisia Gentileschi, Marina Abramović, Yoko Ono, Cindy Sherman ir

daug kitų kūrėjų.

Knygoje 85 iliustracijos. Pabaigoje rasite moterų istorinių pergalių chronologiją, skaitinių sąrašą, svarbių meno terminų žodynėlį ir menininkų pavardžių rodyklę.

MODERNUSIS MENAS. Amy Dempsey

Knyga „**Modernusis menas**“ supažindina su dinamišku ir vienu įdomiausių meno istorijos laikotarpių nuo impresionizmo, kilusio XIX amžiuje, iki XXI amžiuje atsiradusios kelionės tikslo meno srovės (destination art).

Atsisakius įprasto įmantraus pasakojimo apie modernųjį meną, knygoje pateikiamas menininkų judėjimų, meno krypčių ir stilių žemėlapis, kuris padės suvokti šiuolaikinio meno panoramą. Pasitelkdama praktišką, nesudėtingą struktūrą ir aiškų rašymo stilių, kruopščiai atrinkusi meno kūrinių pavyzdžius, autorė pristato 68 svarbiausias Vakarų moderniojo meno sroves. Kiekvieną jų reprezentuoja glaustas apibūdinimas, charakteringiausi kūriniai ir pagrindinių bruožų, svarbiausių menininkų, kūrybos formų ir kolekcijų sąrašas.

Knygoje 90 iliustracijų. Pabaigoje rasite svarbiausių moderniojo meno sąvokų žodynėlį ir menininkų pavardžių rodyklę.

Amy Dempsey – meno istorikė, išsilavinimą įgijusi Niujorko Hunterio koledže, o daktaro laipsnį apsigynusi Londono Courtauldo meno institute. Karališkosios meno draugijos narė, bendradarbiavusi su įvairiais Londono muziejais, įskaitant Tate'o galeriją.

SVARBIAUSI MENO ĮVYKIAI. Lee Sheshire

„**Svarbiausi meno įvykiai**“ – tai penkiasdešimt kruopščiai atrinktų atsitiktinių ar ilgai planuotų Vakarų meno raidą pakeitusių nutikimų, pradedant Renesansu ir baigiant šiais laikais. Vieni jų – plačiai žinomi, o apie kitus gal net nesusimąstėme. Gyvi, spalvingi pasakojimai perteikia visuomenės nuotaikas, kai pirmą kartą buvo pristatytas Michelangelo „Dovydas“ ar Marcelio Duchamp'o „Fontanas“; knygoje aprašomi neplanuoti menininkų susitikimai, nulėmę meno srovių – impresionizmo ar poparto – atsiradimą, sensacijomis tapę neeilinių meno parodų atidarymai.

Perteikdamas šiuos įvykius patraukliai ir glaustai, knygos autorius padeda juos įsiminti. Jis žavisi menininkų išskirtinumu, drąsa ir bendryste, bet atkreipia dėmesį ir į ginčus, tarpusavio kovas bei teismus, taip pat dariusius įtaką nuspėjamai meno istorijos tėkmei.

Lee Cheshire – ilgametis Tate'o meno muziejaus tekstų kūrėjas ir redaktorius, vienas iš „Tate Etc.“ žurnalo bendradarbių, prisidėjęs ir prie specialaus Tate'o galerijos atidarymui skirtą numerio. L. Cheshire'as yra knygos „London in Paint“ (2017) apie Londono tapybą nuo XVII a. iki šių dienų autorius.

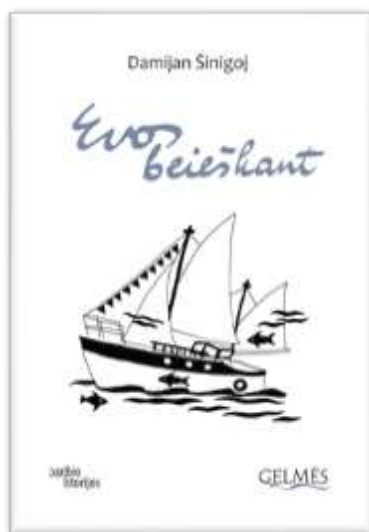
PAAUGLIAMS IR APIE PAAUGLIUS. (Serija "Paribio istorijos")

Slaptas Emos noras. Mari Kujanpää

Mari Kujanpää knygelė „**Slaptas Emos noras**“ – tai jaudinantis pasakojimas apie vienuolikmetę Emą, svajojančią gyventi taip, kaip jos bendraamžiai. Kol kas svajonė atrodo nereali, nes Emos mama – narkomanė, ir gyvenimas mergaitei reiškia vienatvę, amžiną alkį, netikrumą, baimę išvysti apkvėšusią mamą. Socialiniai darbuotojai, prižiūrintys Emą, išsiaiškina, kad mergaitė turi senelius, kurių ši niekada nėra mačiusi. Seneliai iki tol taip pat nieko nežinojo apie Emą. Apgyvendinta pas senelius, Ema nesijaučia gerai: ji nemoka rodyti jausmų, reikšti minčių. Tačiau senelių kaimynystėje apsigyvena Harmasų šeima, kurioje auga sesutės Selma ir Astrida, pavadintos „literatūriniais“ vardais. Ir štai Ema pamato tokį gyvenimą, apie kokį svajojo, bet nebuvo patyrusi. Ji net drįsta pasvajoti, kaip būtų, jeigu ji taptų trečiąja mergaičių sesute ir taip pat turėtų „literatūrinį“ vardą, nors ponija Harmas tikina, kad Emos vardas toks jau yra... Selmai išvykus mokytis muzikos, smuikuoti, Ema artimai susidraugauja su šios sesute Astrida, kuri yra tiesiog nepaprastai gyvas, judrus, sumanus, lakios vaizduotės ir drąsus vaikas,

nebijantis sakyti to, ką galvoja. Mergaitėms susibičiuliavus, Emos gyvenime atsiranda dalykų ir pomėgių, apie kuriuos anksčiau ji net nedrįso svajoti, pvz., eiti į draugės gimtadienį ar lankyti dailiojo čiuožimo užsiėmimus. Jai pačiai anksčiau visuomet atrodė, kad turėti draugų yra pernelyg sudėtinga, todėl mokykloje visada būdavo viena. Vis dėlto ilgainiui, patyrusi bendrumo jausmą, Ema ima manyti kitaip. Vilties, kad viskas pasikeis į gera, Emai teikia ir tylus senelių buvimas šalia.

Evos beiškant. Damijan Šinigoj

"**Evos beiškant**" - tai slovėnų autoriaus romanas paaugliams, įnešęs į Slovėnijos paauglių literatūrą tematinio šviežumo, optimizmo ir sąmojingumo. Romaną galime vadinti nuotykių (kelionių) per vasaros atostogas pasakojimu, kurio veiksmas peržengia Slovėnijos ribas ir persikelia į Švediją bei kitas Europos šalis. Švedas Leonas ir slovėnė Eva kelis metus bendrauja virtualiai – skaipu, jų draugystė tik stiprėja, tad jau pribręsta laikas susipažinti gyvai. Leonas trokšta per vasaros atostogas aplankyti Slovėniją ir savo draugę, tačiau tėvų atostogų planai kitokie, tad paaugliams tenka įdėti pastangų, kad įtikintų Leono tėvus keliauti į Slovėniją: jie paruošia Evos gimtosios šalies prezentaciją su nuotraukomis, tačiau paskutinę akimirką planai susijaukia.

Meistriška romano dramaturgija pateikia aibę painingų ir komiškų situacijų, į kurias papuola veikėjai. Jaunuolių širdys kupinos drąsos, narsumo, azarto, bet ir naivumo, tad ne visų poelgių ir žygių pasekmės laimingos. Leono „iniciacija“ į suaugusiųjų pasaulį būtų galėjusi baigtis net tragiškai, mat šis perėjimas reiškia ne

tik maištą, bet ir atsakomybės už savo sprendimus, veiksmus prisiėmimą. Šiaip ar taip, Leonas ir Eva – du paaugliai iš skirtingų kontinento kampelių – perėję nemenkus išbandymus ir patyrę krūvą nuotykių, vis dėlto pasiekia išsikeltą tikslą: susitinka gyvai. Romanas parašytas sąmojų kupina šnekamąja kalba.